

Ennallistamisasetus ja kansallisen suunnitelman valmistelu

Ympäristöneuvos Maarit Loiskekoski
Ympäristöministeriö
11.12.2024

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kansallisen ennallistamissuunnitelman laatiminen

- Suunnitelman laatimiselle on asetettu kahden vuoden aikaraja asetuksen voimaantulosta, jonka jälkeen komissiolle on varattu kuuden kuukauden aika esittää huomionsa, jotka jäsenmaiden on otettava huomioon
- Suunnitelma laaditaan valtioneuvostossa ympäristöministeriön johdolla
- Artiklakohtaisissa teemaryhmissä päävastuut suunnitelman osien laatimisesta jakautuvat YM:n ja MMM:n kesken, muut ministeriöt osallistetaan sektorivastuiden mukaisesti
- Sidosryhmät osallistetaan laajapohjaisesti koko valmistelun ajan erillisen suunnitelman mukaisesti ja teemakohtaiset tarpeet huomioiden

SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ
Erillisen
osallistamissuunnitelman
mukaisesti

Biodiversiteettiohjausryhmä

Biodiversiteettityöryhmä

Kansliapäällikön vetämä
ohjausryhmä

Projektiryhmä
Teemaryhmien puheenjohtajat

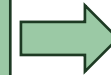
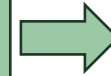
Maa- ja sisävesiluontotyypit sekä lajien
elinympäristöt (4 Art.)
ja virtavedet sekä tulvatasanteet (9 Art.)

Meriluonnon tilan parantaminen
(5 Art.)

Kaupunkiympäristöt (8 Art.)

Maatalousympäristöt (11 Art.) ja
pölyttäjäkannat (10 Art.)

Metsäluonto (12 Art.)

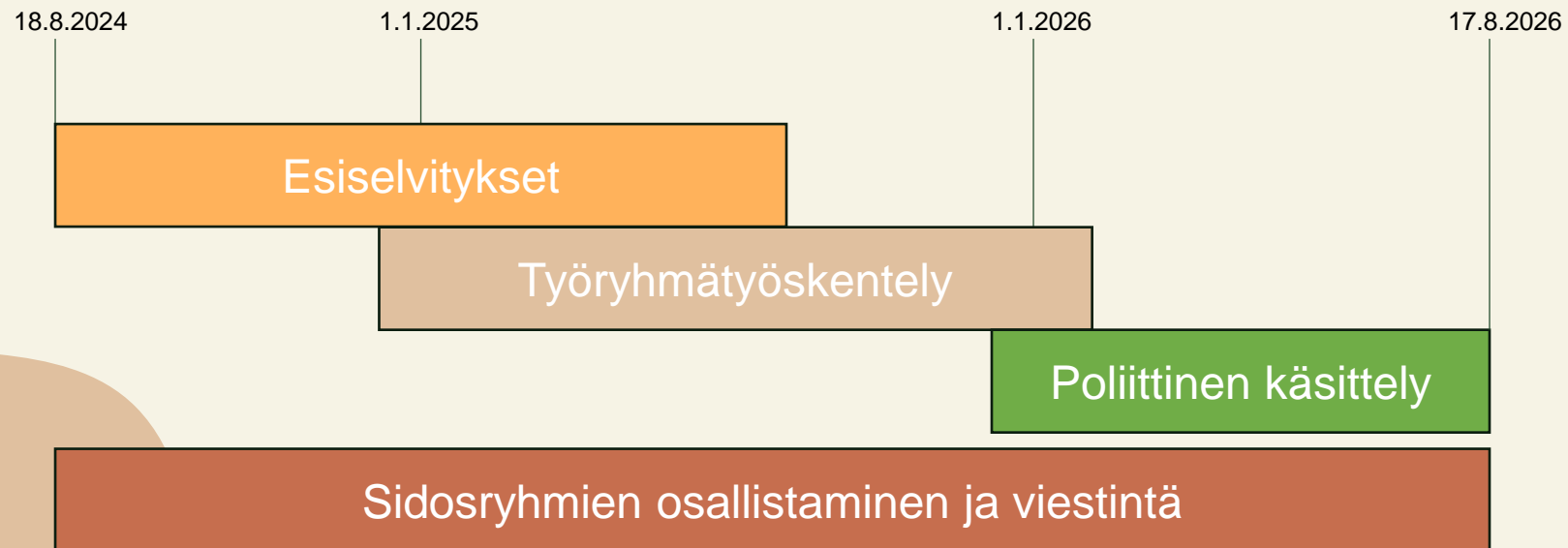
Lainsäädäntöhanke

Suunnitelman
valmistelu,
osallistaminen,
päättösenteko,
muutoksenhaku

Kunkin työryhmän
tunnistamat
muutostarpeet
lainsäädäntöön

Ennallistamisasetuksen toimeenpano

- Kansallisen ennallistamissuunnitelman laatiminen
 - valmis 2 vuotta asetuksen voimaan astumisesta

Metsien kannalta keskeiset artiklat

- Keskeiset artiklat metsänäkökulmasta ovat:
 - Artikla 4 (ja 5) Maa-, rannikko- ja makean veden ekosysteemien (sekä meriekosysteemien) ennallistaminen ja palauttaminen sekä turvaaminen
 - Artikla 12 Metsäluonnon monimuotoisuudelle tärkeiden rakennepiirteiden vahvistaminen
- Lisäksi liittymäpintaa seuraaviin artikloihin:
 - Artikla 10 Pölyttäjäkantojen ennallistaminen (→ metsäpölyttäjät)
 - Artikla 11 Maatalouden ekosysteemien ennallistaminen (→ vettämisyostot suometsissä)
 - Artikla 13 3 miljardin puun istuttaminen EU:ssa (→ puiden pitää olla lisäisiä)

Artikla 12 Metsäekosysteemien ennallistaminen

- Koskee metsäekosysteemien luonnon monimuotoisuuden parantamista
- Saavutettava kansallisella tasolla indikaattorein kasvava kehityssuunta, kunnes saavutetaan **tydyttävät tasot**
- Kaikille **pakollinen** indikaattori: yleisten metsälintujen indeksi
- **Valinnaiset** indikaattorit, joista **valittava 6**:
 - Kuolleet pystypuut
 - Kuolleet maapuut
 - Eri-ikäisrakenteisten metsien osuus
 - Metsien kytkeytyneisyys
 - Orgaanisen hiilen määrä
 - Sellaisen metsän osuus, jossa valtalajina ovat luontaiset puulajit
 - Puuston monilajisuus

Art. 13 Kolmen miljardin uuden puun istuttaminen

- Kun jäsenvaltiot määrittävät ja panevat toimeen tavoitteita ja velvoitteita, niiden on pyrittävä edistämään sitoumusta istuttaa unionin alueelle kolme miljardia uutta puuta 2030 mennessä.
- Sitoumusta tulee edistää noudattamalla ekologisia periaatteita, kuten mm. lajien monimuotoisuus ja luontaiset puulajit. Toimenpiteiden on pyrittävä lisäämään ekologista kytkeytyvyyttä ja perustuttava kestäväan metsittämiseen, uudelleenmetsittämiseen, puiden istuttamiseen ja kaupunkivihreän lisäämiseen.

Metsiin linkittyvät luontotyypit

- **Metsät:** boreaalinen luonnonmetsä, harjumetsä, lehto; lisäksi jalopuumetsät, maankohoamisrannikon primäärisuknessiovaiheiden luonnontilaiset metsät, tunturikoivikot, raviini- ja rinnelehdot, vanhat tammimetsät
- **Suot:** puustoiset suot, aapasuot, keidassuot, metsäluhdot, lähteet ja lähdesuot, letot...
 - Puuttomien, vähäpuustoisten ja puustoisten soiden luontotyyppinä yht. n. 5 milj. ha, josta hyvässä kunnossa alle 2 milj. ha, suuri osa tuntemattomassa tilassa; luontodirektiivin raportoinnissa raportoitu kokonaispinta-ala on pääsääntöisesti ojittamatonta
 - Puustoisia soita oli v. 2019 direktiiviraportoinnissa 1 900 000 ha, pääosin Natura-verkoston ulkopuolella; ei-hyvässä tilassa noin 0,6 milj. ha ja tuntemattomassa tilassa noin 0,5 milj. ha
 - Ennallistaminen ja palauttaminen tulevat kyseeseen → aktiivinen soiden ennallistaminen mm. oja tukkimalla, vesien palauttaminen... → monissa kohteissa voi riittää suon reunassa tai lähellä olevien ojien tukkiminen ja vesienohjaustoimet
 - Mahdollisuudet yhdistää metsätaloutta ja ennallistamista? → määritelmien vaikutus
 - Suojelu keinona ojittamattomilla (puustoisilla) soilla
- **Pienvedet:** pikkujoet ja purot
- **Sisävedet:** vesienhoidon suunnittelu, metsätalouden vesiensuojelu ja vesienhallinta
- **Meret :** merenhoidon suunnittelu, metsätalouden vesiensuojelu ja vesienhallinta (artikla 5)
- **Muita:** tulvametsät, metsäiset dyynit, harjusaaret? ...

4 laaja-alaisinta metsäluontotyyppiä

- Boreaalisten luonnonmetsien osalta on kyse lisäsuojelusta, jolla on vaikutusta hakkuumääriin mutta täsmällistä vaikutusta on vaikeaa arvioida. Todennäköisesti on tehtävä pinta-alan palauttamista, jotta päästään suotuisaan suojelun tasoon.
 - Jäljellä olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät sisältyy tähän
- Lehtojen ja harjumetsien osalta tilan parantaminen voi olla luonnonhoidon lisäämistä ja luontoarvot huomioivien metsänsäätelymenetelmien käyttöönottoa
- Puustoisten soiden tilan parantamisella ja niiden heikentymättömyydellä todennäköisesti on vaikutusta hakkuumääriin, koska suometsätalouden arvioidaan lisänneen puuston vuotuista kasvua noin 17-19 miljoonaa kuutiometriä
 - Osa alueista on muuttunut siinä määrin (turvekankaat/muuttumat), että niitä ei enää lueta asetusehdotuksen tarkoittamaksi puustoiseksi suoksi eikä niitä näin ollen koske tilan parantamis- tai heikentymättömyysvelvoitteet
 - Toisaalta luontotyyppin pinta-alaa todennäköisesti joudutaan palauttamaan suotuisan suojelutason saavuttamiseksi

